

STADSDEEL ZUIDOOST

Informatiebijeenkomst Bestrijden rattenoverlast H-buurt

7 juni 2016 - 19.00 – 20.30 uur - Hofgeest 140

Aanwezig: Lune Renardel de Lavalette (voorzitter), Piet Gaspers (beheercoördinator Bijlmer Centrum), Mark Bronkhorst (adviseur Dierplaag Beheersing GGD Amsterdam), Paul Chin (gebiedsmakelaar H-buurt), medewerkers Rochdale en Ymere en circa 45 bewoners

1. Opening en mededelingen

Mevrouw **Renardel** zet het doel van de informatieavond uiteen. Evenals elders in Zuidoost is ook in de H-buurt sprake van rattenoverlast. Om dit probleem op te lossen moeten gemeente, woningcorporaties, GGD en bewoners samen aan de slag.

Zuidoost TV is aanwezig met een cameraploeg om een korte reportage te maken over deze bijeenkomst.

2. Presentatie Mark Bronkhorst

De heer **Bronkhorst**, adviseur Dierplaag Beheersing GGD Amsterdam, verzorgt een korte presentatie over de bruine rat.

In iedere woonomgeving leven ratten. Dat is onvermijdelijk en op zichzelf geen probleem, zolang de balans maar niet verstoord raakt. In de afgelopen twee jaar is het aantal ratten echter sterk toegenomen. Daarvoor zijn een paar redenen:

- De zachte winters van de afgelopen jaren, waardoor de dieren langer leven
- Voedsel dat achterblijft na het voeren van andere dieren
- Slordig aanbieden van afval
- Achterstallig onderhoud aan riolering en roosters
- Verandering in wetgeving waardoor gebruik van gif pas in laatste instantie is toegestaan.

Algemene opmerkingen:

- Overtollig voedsel dat mensen voeren is slecht voor dieren
- Alternatieven voor oud brood: tosti's, bread and butter pudding, crouton, wentelteefjes, broodtaart
- Voedsel in de afvalbak is niet zonde, zoals vaak gedacht wordt. In Amsterdam komt huishoudelijk afval terecht in verbrandingsovens waarmee energie wordt opgewekt
- Achterstallig tuinonderhoud leidt tot meer schuil- en nestelgelegenheden voor ratten. Dit is een punt van aandacht. Met name waar het bewoners betreft die niet goed in staat zijn hun tuin te verzorgen. Mogelijk dat burens kunnen bijspringen of anders de corporaties.

Manieren om overlast te voorkomen:

- Voedsel niet open en bloot in huis laten liggen
- Afval deponeren in een afsluitbare bak of emmer
- Voorkomen dat dieren via openingen in buitenmuren of luchtroosters binnenkomen (niet alleen woningen, ook schuren en kelders)
- Contact houden en overleggen met burens
- Dieren niet voeren, alleen in geval van strenge winter
- Overlast melden bij GGD (tel. 020-5555600), Meldpunt Openbare Ruimte of centraal tel.nr. 14020. Voor nadere informatie: www.ggd.amsterdam.nl/dpb of www.amsterdam.nl/dieren;

3. Vragen en reacties

Bewustwording

Petra van Beusekom vindt dat de heer Bronkhorst weinig nieuws vertelt. Punt is dat het zo lastig is de mensen te bereiken om wie het gaat. Met name degenen die hun afval van de balkons naar beneden gooien. Ook het verkeerd aanbieden van grofvuil is een hardnekkig probleem.

De heer **Bronkhorst** erkent dit. Om mensen hiervan bewust te maken, verzorgt de GGD campagnes via folders, filmpjes en posters. Waar mogelijk worden mensen op hun gedrag aangesproken, maar daar ligt ook een rol weggelegd voor de burens. Een Rochdale-medewerker sluit zich hierbij aan. Zijn corporatie verstuurt eveneens regelmatig brieven en folders. Belangrijk is ook dat bewoners deze overlast melden.

Werkzaamheden A9

Bewoner vraagt of de aanleg van de A9 van invloed is op de rattenplaag.

De heer **Bronkhorst** legt uit dat dit niet een toename van het aantal ratten heeft veroorzaakt. Wel een verplaatsing, waardoor de bewoners er nu meer last van hebben dan voorheen.

Afsluitbare afvalbakken

Jan Wagenaar (Haardstee) wijst op de afvalbakken zonder deksels waar de vogels makkelijk in kunnen. Hij heeft voorgesteld deze te vervangen door bakken met een automatische sluiting. De gemeente heeft dit afgewezen omdat het te kostbaar is.

De heer **Gaspers**, beheercoördinator Bijlmer Centrum, antwoordt dat dit voorstel vaker is gedaan. Bakken met een dergelijke sluiting zijn voor de reinigingsdienst lastig te legen. Bij vervanging heeft de gemeente gekozen voor afvalbakken met een dak-model. Hij adviseert bewoners dan ook melding te maken van kapotte afvalbakken, zodat er nieuwe geplaatst kunnen worden.

Marcel Jorissen (Haardstee) merkt op dat afvalbakken waar vogels niet in kunnen uiteindelijk goedkoper zijn. Misschien zijn ze in aanschaf duurder, maar de gemeente hoeft dan niet iedere keer de rommel op te ruimen.

Jan Wagenaar vindt het vreemd dat in Holendrecht wel bakken met een deksel zijn neergezet. Daar is het vogelprobleem opgelost.

Mevrouw **Renardel** stelt de heer Gaspers voor daar eens zijn licht op te steken. Bij navraag is gebleken dat vuilnisbakken met een deksel in Holendrecht een project is geweest. Door gebrek aan financiële middelen wordt het project niet voortgezet

Handhaving en bordjes

Bewoner (Hoogoord) spreekt regelmatig mensen aan die brood voeren aan dieren. Soms komen ze zelfs met tassen vol. Behalve ratten trekt dat ook duiven aan. De gemeente doet te weinig aan handhaving. Bijvoorbeeld door bordjes te plaatsen. Bij het stadsdeelkantoor gebeurt dat wel. Waarom elders niet?

De heer **Gaspers** zegt dat dit niet kan omdat het niet verboden is dieren te voeren. Hij weet niet waarom er bij het stadsdeelkantoor wel bordjes aangebracht zijn.

Alfons Bartholomee begrijpt niet wat er op tegen is bordjes te plaatsen als dit bijdraagt aan een oplossing.

De heer **Bronkhorst** legt uit dat onderscheid gemaakt moet worden tussen dumpen en voeren. Dumpen is verboden, voeren niet. Om dit laatste tegen te gaan, heeft de gemeente een campagne opgestart voor de gehele stad. Wetgeving maakt het moeilijk op de ene plaats wel bordjes te plaatsen en op andere niet. Maatregelen moeten wel op elkaar afgestemd zijn.

Bewoner denkt dat dit eenvoudig te omzeilen is door bordjes te plaatsen volgens een APV (Algemene plaatselijke verordening).

De heer **Bronkhorst** spreekt tegen dat dit zo eenvoudig is. Hij kan zich wel vinden in het voorstel, maar hij bepaalt niet het beleid. Het zou inderdaad een oplossing zijn om tijdelijk bordjes te plaatsen, bij wijze van gewenningsperiode voor bewoners.

Bewoner heeft in het Stadsblad of het krantje van Zuidoost gelezen dat handhavers geen bekeuringen uitdelen, omdat overtreders toch geen geld hebben.

De heer **Chin**, gebiedsmakelaar H-buurt, herkent dit niet. Mogelijk dat het iets met capaciteit te maken heeft.

Meldingen en contact met gemeente

Mevrouw Peters (Hoogoord) heeft meldingen over de openbare ruimte doorgegeven aan de gemeente. Ze vindt het een frustrerende ervaring. Er komen wel antwoorden maar op een gegeven moment wordt de kwestie als afgehandeld beschouwd, zonder dat er iets veranderd is.

De heer **Bronkhorst** weet dat het betreffende MORA-systeem, dat sinds 2013 bestaat, af en toe hapert. Er wordt nog aan gesleuteld. Verwerking van een melding kan enige weken in beslag nemen. Afgehandeld betekent niet dat een probleem is opgelost, maar dat een melding in het systeem is opgenomen om actie te ondernemen. Hij geeft toe dat de communicatie voor verbetering vatbaar is.

Lise Hartog (Hoogoord) vertelt dat ze tien jaar geleden al met de GGD gesproken heeft over groenvoorzieningen en alternatieve beplanting. In 2009 heeft ze meermalen voorgesteld afvalcontainers te voorzien van stickers met informatie over het aanbieden van grofvuil en boetes. De problemen en suggesties die op deze informatieavond aan de orde komen, zijn bij de gemeente allang bekend. Ze vraagt wanneer er een concreet plan van aanpak komt en wanneer het groen wordt

aangepakt. Ook verklaart ze dat ze een officiële klacht heeft ingediend bij de gemeente. Na het verstrijken van de wachtperiode heeft ze de Ombudsman benaderd die contact gaat opnemen met de gemeente en de heer Gaspers. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten, die ze eveneens heeft geraadpleegd, heeft per brief laten weten dat in geval van volksgezondheid- en leefbaarheidsproblemen, burgers altijd proactief moeten optreden. Om die reden doet ze opnieuw een dringende verzoek aan de gemeente om stickers en bordjes aan te brengen. Dat maakt het voor bewoners ook eenvoudiger om overtreders aan te spreken op hun gedrag.

De heer **Gaspers** vindt de stickers een prima idee. Vervolgens antwoordt hij dat er al van alles in gang is gezet. Het groen in Hoogoord is gesnoeid. Er is een plan van aanpak voor de garages van Hoptille en Haardstee. Maar vrijwel alles valt of staat met het gedrag van bewoners zelf. Daar ligt ook een taak voor de corporaties.

Corporaties

Adriaan Geluk informeert naar de inspanningen van de corporaties. Weten zij of de ratten zich ook binnen in de gebouwen ophouden?

Een Rochdale-medewerker antwoordt dat bewoners per brief benaderd worden over het naar buiten gooien van afval. Ook wordt er regelmatig groen gesnoeid. Mogelijk dat de gevelbegroeiing bij Hakvoort en Huigenbos weggehaald kan worden. Hij weet dat de ratten zich voornamelijk ophouden onder de grond bij de gevels en in de kruipruimtes.

Een Ymere-medewerker verklaart dat bij haar corporatie nooit meldingen over rattenoverlast zijn binnengekomen. Bij Hoptille worden op het moment portiekgesprekken gehouden over omgangsvormen en gedrag. Ook zijn in de binnenruimte borden geplaatst met daarop leefregels, onder andere over afvalaanbieding. Misschien is het een idee die ook buiten neer te zetten. Bij de laagbouw in Hoptille wordt het tuingroen aangepakt. Collega's van haar gaan bij bewoners langs om afspraken te maken over het tijdstip van snoeien. Mensen die vanwege gezondheid of ouderdom daartoe niet goed meer in staat zijn, krijgen eenmalig hulp.

Omvang rattenpopulatie

Karel Dupont en bewoner (Hofgeest) vragen of er iets bekend is over de omvang van de rattenpopulatie.

De heer **Bronkhorst** waagt zich niet aan concrete cijfers. Er zijn wel rekensommen te maken aan de hand van levensduur en voortplantingssnelheid, maar dat zou een wetenschappelijk onderzoek en heel veel manuren vereisen. De vraag is wat daarvan de meerwaarde is. Ratten gedijen alleen in een leefomgeving waar voldoende voedsel en nestel- en schuilgelegenheden te vinden zijn. Het is dus zaak daar aandacht aan te besteden.

Bewoner zou het toch wel graag willen weten. Misschien dat het bewoners stimuleert om actiever mee te werken aan een oplossing.

De heer **Bronkhorst** wil nog kwijt dat ratten geen risico voor de volksgezondheid vormen, zolang ze maar buiten in hun natuurlijke leefomgeving blijven. Binnenshuis is het wel gevaarlijk vanwege urine en uitwerpselen. Dan is ingrijpen noodzakelijk.

Bestrijdingsmiddelen

Een Rochdale-medewerker vraagt of corporaties gebruik mogen maken van gif als bestrijdingsmiddel.

De heer **Bronkhorst** zegt dat dit niet is toegestaan. Dit is vooral bepleit door deskundigen uit de hoek van de dierplaagbeheersing. Gif dat ingezet wordt tegen ratten, heeft nadelige gevolgen voor andere dieren en het milieu. Een bijkomend effect is dat bij dieren gewenning optreedt. Probleem is ook dat in het verleden particulieren met bestrijdingsmiddelen aan de slag gingen zonder enige kennis van zaken. Tegenwoordig mag gif alleen nog toegepast worden als laatste redmiddel en moet er toestemming voor aangevraagd worden.

Bewoner meldt dat hij enkele jaren geleden met medebewoners bezig is geweest met het bestrijden van ratten. Dat hebben zij uit eigen zak bekostigd.

Bewoner zegt dat hij regelmatig zelf op rattenjacht gaat. Enige tijd terug heeft hij met een aantal burens een duivenvanger ingehuurd. Deze duivenvanger, die door henzelf betaald is, heeft er enkele honderden gevangen. Kan er niet een rattenvanger worden ingehuurd?

De heer **Bronkhorst** antwoordt dat dit niet zo eenvoudig is. Dat heeft alles te maken met personeelscapaciteit. Ook in andere stadsdelen moeten mensen ingezet worden. Hij wijst erop dat ratten minder makkelijk te vangen zijn dan duiven.

Concrete maatregelen

Marjan van der Spek wil weten welke concrete maatregelen de GGD gaat nemen.

De heer **Bronkhorst** antwoordt dat de GGD de plicht heeft rattenoverlast te bestrijden. Om dit adequaat aan te pakken, wordt gezocht naar de bron van het probleem. Op grond daarvan stelt de GGD een plan en een advies op. Daarvoor is de dienst afhankelijk van meldingen. Maar het betreft alleen meldingen over de directe huiselijke omgeving, niet over de openbare ruimte.

Diverse bewoners uiten hun verbazing, aangezien er al vele meldingen gedaan zijn. Het probleem is toch duidelijk. Mevrouw **Renardel** zegt dat bewoners alsnog klachten kunnen indienen bij Coby Bouman van het Meldpunt Openbare Ruimte. Zij is aanwezig en zal deze na afloop noteren.

Bewoner vertelt dat ze op tien hoog soms ratten op het balkon heeft. Kan daar iets aan gedaan worden?

De heer **Bronkhorst** legt uit dat het niet zo veel zin heeft op die specifieke locatie maatregelen te nemen. Het probleem verplaatst zich van woning naar woning. Gezocht moet worden naar de bron. Pas dan is het effectief.

Onderhoud groen

Mevrouw Tjemkes (Hoogoord) stelt dat de gemeente verplicht is het groen te onderhouden. Bij Hoogoord is daarmee een begin gemaakt. Waarom is het niet afgemaakt? Wordt nog afgemaakt

De heer **Gaspers** moet daarop het antwoord schuldig blijven. De gemeente heeft als taak om het groen in de openbare ruimte te onderhouden. Naar aanleiding van signalen van rattenoverlast bij de hoogbouwflat Hoogoord is er een schouw gehouden. Een van de aanbevelingen van de GGD is om de bosschages voor de hoofdingang van Hoogoord te snoeien/uit te dunnen. Dat is gebeurd. De afdeling Beheer zal op korte termijn gaan kijken waar de bosschages op andere plekken kunnen worden uitgedund.

Mevrouw Basjasi (Hofgeest) woont op de begane grond. De ratten komen haar huis binnen. Ze zou graag zien dat het groen gekort wordt.

De medewerker van de betreffende corporatie zegt toe morgen contact met haar op te zullen nemen.

Martine ... (Hoptille) heeft een vergelijkbare ervaring. Ze kan niet meer in haar tuin zitten omdat het wemelt van de ratten. Ze vindt dat de beplanting in de openbare ruimte meer aandacht verdient. Op een plaats waar voorheen bomen stonden, zijn rozenstruiken neergezet. Daar zitten voortdurend ratten tussen.

Mirjam Vlaanderen (Hogevecht) ziet vanaf vier hoog de ratten onder de sierplanten en bloembakken. Daar spelen ook kinderen. Kunnen daar geen vallen neergezet worden?

De heer **Bronkhorst** antwoordt dat deze methode is toegestaan en door de GGD ook wordt toegepast.

Plan van aanpak

Een Ymere-medewerker hoort al deze plannen aan, maar is bang dat bewoners toch de indruk krijgen dat er niet veel bereikt wordt en dat er vanuit het stadsdeel te weinig concrete antwoorden komen. Het noemen van een termijn zou al een mooi begin zijn. Dat geeft niet alleen de bewoners, maar ook de corporaties en de GGD enig houvast.

De heer **Chin** geeft aan hoe het stadsdeel van plan is verder te gaan met de aanpak van het rattenprobleem in de H-buurt. Met de input die de aanwezigen op deze bijeenkomst hebben gegeven kan het stadsdeel samen met de GGD een lijst opstellen van de meest urgente locaties waar ratten zich ophouden.

Deze locaties kunnen dan z.s.m. worden aangepakt (snoeien e.d.). Het stadsdeel zal u daar z.s.m. over informeren

De locaties die minder urgent zijn maar waarvoor een meer planmatige aanpak nodig is, worden meegenomen in een plan voor de openbare ruimte voor de H-buurt waar het stadsdeel nu mee bezig is. Hiervoor moet nog budget worden gezocht.

Daarom kan er nu nog geen concrete planning voor worden gegeven. Wanneer dan wel?

De heer Chin verwacht dat in het najaar hierover meer duidelijkheid komt

Tot slot roept hij bewoners op die betrokken willen worden bij dit plan voor de H-buurt om zich bij hem te melden.

4. Sluiting

Mevrouw **Renardel** wijst op de aanwezige informatiefolders. Ze raadt bewoners aan een stapel mee te nemen en deze folders bij de burens in de bus te doen. Ze dankt allen voor hun inbreng en sluit de vergadering.